

Hrvatsko tržište građevinskih radova

Željka Pogačić, Lidija Anušić

Ključne riječi

građevinski radovi,
tržište,
vrijednost radova,
broj zaposlenih,
produktivnost

Key words

construction works,
market,
value of works,
number of employees,
productivity

Mots clés

travaux de construction,
marché,
valeur des travaux,
nombre d'employés,
productivité

Ключевые слова

строительные работы,
рынок,
стоимость работ,
число работников,
продуктивность

Schlüsselworte

Bauarbeiten,
Markt,
Wert der Arbeiten,
Arbeitnehmeranzahl,
Ertragsfähigkeit

Ž. Pogačić, L. Anušić

Stručni rad

Hrvatsko tržište građevinskih radova

U radu su dani statistički pokazatelji kretanja hrvatskoga graditeljstva u posljednjih nekoliko godina. Od 2001. uočavaju se pozitivni trendovi sudeći po osnovnim parametrima: vrijednosti izvršenih radova, broju zaposlenih i produktivnosti po zaposlenom. Prikazani su i osnovni financijski pokazatelji u gospodarstvu i graditeljstvu Republike Hrvatske. Ističe se nešto dinamičnija graditeljska aktivnost u 2007. godini. Predložene su mjere potrebne za rješavanje aktualnih problema.

Ž. Pogačić, L. Anušić

Professional paper

Croatian construction market

Statistical indicators showing variations in Croatia's construction industry over the past several years are presented. Principal parameters such as the value of completed work, number of employees, and productivity per employee, show that the trends have been positive since 2001. Some basic financial indicators for the Croatian economy and construction sector are also presented. It is emphasized that the construction activity has become more dynamic in 2007. Measures aimed at solving current problems are proposed.

Ž. Pogačić, L. Anušić

Ouvrage professionnel

Marché de construction en Croatie

Les indicateurs statistiques montrant les variations dans l'industrie de construction en Croatie dans les années passées sont présentés. Les paramètres principaux tels que la valeur des travaux finis, le nombre des employés, et la productivité par employé, montrent que les tendances ont été à la hausse depuis 2001. Quelques indicateurs financiers principaux, portant sur l'économie et le secteur de construction en Croatie, sont également présentés. Les auteurs soulignent que les activités dans le secteur de construction ont devenues plus dynamiques en 2007. Les mesures visant à résoudre les problèmes actuels sont proposées.

Ж. Погачич, Л. Анушич

Отраслевая работа

Хорватский рынок строительных работ

В работе даны статистические показатели движения хорватского строительства в последних нескольких лет. С 2001 года замечаются позитивные тенденции, судя по основным параметрам: стоимости выполненных работ, числу работников и продуктивности по одному работникам. Показаны и основные финансовые показатели в хозяйстве и строительстве Республики Хорватии. Подчеркивается в некоторой мере более динамичная строительная активность в 2007 году. Предложены меры по решению актуальных проблем.

Ž. Pogačić, L. Anušić

Fachbericht

Der kroatische Bauarbeitenmarkt

Im Artikel gibt man die statistischen Indizes der Bewegung des kroatischen Bauwesens in den letzten Jahren. Seit 2001. bemerkt man positive Schritte, schliessend nach den Grundparametern des Wertes der ausgeführten Arbeiten, der Zahl der Arbeitnehmer und deren Ertragsfähigkeit. Dargestellt sind auch die finanziellen Grundindizes in Wirtschaft und Bauwesen der Republik Kroatien. Hervorgehoben ist die etwas dynamischere Bauaktivität im Jahr 2007. Vorgeschlagen sind Massnahmen die für das Lösen der aktuellen Probleme notwendig sind.

Autori: **Željka Pogačić**, dipl. oec.; **Lidija Anušić**, dipl. ing. građ., Hrvatska gospodarska komora, Zagreb

1 Osnovni statistički podaci za graditeljstvo

Osnovne statističke pokazatelje stanja u graditeljstvu moguće je promatrati putem statističkih podataka koji se temelje na različitom obuhvatu izvještajnih jedinica. Godišnji se podaci mogu pratiti preko Godišnjeg izvještaja o građevinskim radovima koji je po broju poslovnih subjekata obuhvatniji (zastupljene tvrtke s 5 i više zaposlenih) od podataka koji se temelje na mjesečnim i tromjesečnim izvještajima građevinarstva (obuhvaćene tvrtke s 20 i više zaposlenih, a prosječno je godišnje obuhvaćeno oko 900 izvještajnih jedinica). Ovi izvještaji obuhvaćaju i vrijednost radova ostvarenu s podizvođačima, dok Godišnji izvještaj, da bi se izbjegnulo dvostruko iskazivanje radova, ne uključuje vrijednost radova podizvođača.

Godišnji podaci

Prema godišnjim podacima, u 2006. godini izvedeno je građevinskih radova u iznosu od 21.430.104.000 kuna ili 2.926.470.432 eura (po prosječnom srednjem tečaju

Tablica 1. Vrijednost izvedenih građevinskih radova u zemlji i udio u BDP-u (od 1999. do 2006.) [1]

Godina	Vrijednost radova (euro)	Udio graditeljstva u BDP-u %	Broj zaposlenih	Produktivnost po zaposlenom (euro)
1999.	1.082.947.144	4,5	71.302	15.188
2000.	936.438.413	3,9	65.222	14.358
2001.	1.178.919.947	4,1	65.782	17.922
2002.	1.553.852.670	4,5	71.788	21.645
2003.	2.140.572.890	5,4	78.276	27.346
2004.	2.254.686.052	5,7	81.893	27.532
2005.	2.406.335.517	5,6	85.025	28.302
2006.	2.926.470.432	5,9	93.297	31.367

Izvor: DZS, Statističko izvješće 1321: Građevinarstvo u 2006. str.11

HNB-a). U odnosu na 2005. godinu ova je vrijednost porast od 21,6 %.

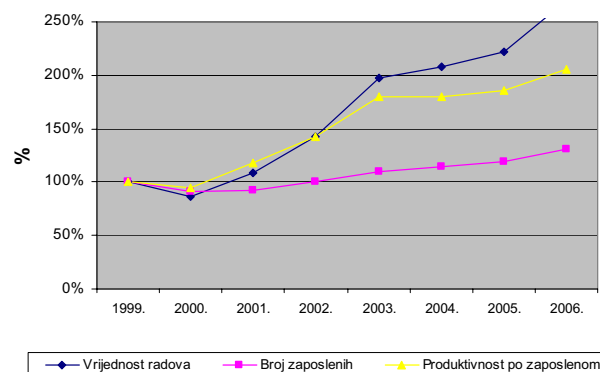
Udio graditeljstva u BDP-u od 5,9 % u 2006. godini pokazuje rast ukupne građevinske aktivnosti s obzirom da je taj postotak u prethodne dvije godine iznosio 5,7 i 5,6 %.

S 2001. godinom počinju pozitivni trendovi u građevinarstvu, što se očituje kontinuiranim rastom u cijelom razdoblju do 2006. godine i to svih triju promatranih pokazatelja; vrijednosti radova, broja zaposlenih i produktivnosti, koji su svoju najveću vrijednost dostigli upravo 2006. godine.

Broj zaposlenih u djelatnosti graditeljstva u 2006. porastao je od 9,7 % u odnosu na 2005. godinu, a produktiv-

nost po zaposlenom veća je za 10,8 %. produktivnost po zaposlenom u 2006. dosegla je približno svoju dvostruku vrijednost iz 1999. godine.

Vrijednost radova, broj zaposlenih i produktivnost u % prema 1999.

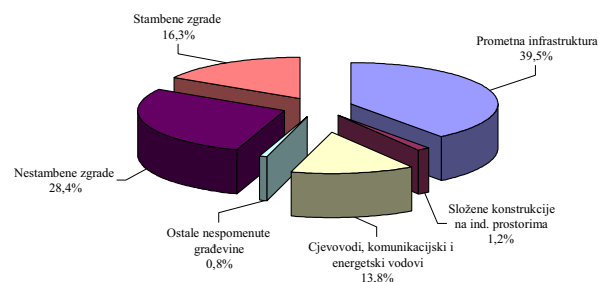

Slika 1. Vrijednost radova, broj zaposlenih i produktivnost u postocima prema 1999. godini [1]

Struktura vrijednosti izvedenih radova

U strukturi vrijednosti izvedenih radova prema vrstama građevina u 2006. godini, građevine prometne infrastrukture sudjelovale su sa 39,5 % što pokazuje nešto slabiji intenzitet izgradnje cesta i autocesta jer je taj postotak 2005. iznosio 43,1 %; cjevovodi, komunikacijski i energetske vodovi s 13,8 % (2005. – 12,2 %), a preostali se dio s nešto manje od 47 % odnosi na visokogradnju, pri čemu izgradnja stambenih zgrada iznosi 16,3 % (2005. – 15,9 %).

STRUKTURA VRIJEDNOSTI IZVRŠENIH RADOVA U 2006. GODINI PREMA VRSTAMA GRAĐEVINA

Slika 2. Struktura vrijednosti izvedenih radova prema vrstama građevina u 2006. godini [1]

Tromjesečni podaci

Vrijednost građevinskih radova za 2004., 2005., 2006. i 2007.

Kako podaci za 2007. na godišnjoj razini nisu još cjeloviti, osnovne pokazatelje za 2007. i 2006. godinu moguće je usporediti na osnovi dostupnih podataka koji se te

Investicije

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, ostvarene investicije u novu dugotrajnu imovinu prema namjeni investicija, u djelatnost graditeljstva nakon 1996. godine konstantno iznose iznad 11 % od ukupno ostvarenih investicija. U 2003. ta je vrijednost iznosila rekordnih

Tablica 2. Vrijednost izvedenih radova – tromjesečni podaci (od 2004. do 2007.) [1]

	2007.	2006.	2005.	2004.	2007	2006	2005	2004.
Vrijednost izvršenih radova	29.773.626	28.298.139	21.857.031	20.484.338	5,2	29,5	6,7	5,2
Vrijednost izvršenih radova ostvarenih sa vlastitim radnicima	19.663.275	18.451.584	14.996.797	14.396.787	6,6	23,0	4,2	5,0
Vrijednost izvršenih radova ostvarenih s podizvođačima	10.110.351	9.846.555	6.860.234	6.087.551	2,7	43,5	12,7	5,6
Vrijednost novih narudžbi	27.719.440	21.997.722	19.576.912	16.487.127	26,0	12,4	18,7	12,3
Vrijednost utrošenoga građevnog materijala	8.875.833	7.600.167	6.473.626	6.265.052	16,8	17,4	3,3	7,5

Izvor: Priopćenje 3.1.3/4 od 12.03.08.

Tablica 3. Ostvarene investicije u novu dugotrajnu imovinu [1]

1.	2.	3.	4.
	Ostvarene investicije u novu dugotrajnu imovinu (u 000 kn)	Ostvarene investicije prema namjeni – u građevinarstvu (u 000 kn)	3./2. u %
1996.	17.957.034	2.222.454	12,37
1997.	24.612.085	2.896.684	11,77
1998.	26.053.040	4.083.122	15,67
1999.	29.255.792	5.221.110	17,85
2000.	28.432.212	5.509.203	19,37
2001.	30.326.492	4.294.750	14,16
2002.	36.672.021	6.318.659	17,23
2003.	48.949.165	10.249.623	20,94
2004.	49.917.899	9.951.069	19,93
2005.	52.733.168	9.591.305	18,19
2006.	62.113.034	9.699.132	15,62

Izvor: DZS, Statističko izvješće br. 1369 str 32 – Investicije

melje na tromjesečnim i mjesečnim izvještajima građevinarstva, i to podatke o izvedenim građevinskim radovima (temelje se na odrađenim satima radnika na gradilištima, a prema metodologiji za kratkoročne industrijske pokazatelje Statističkog ureda EU). Također se mogu uspoređivati podaci o broju i vrijednosti izdanih građevinskih dozvola (prema Mjesečnom izvještaju o izdanim građevinskim dozvolama).

Kako godišnji podatak za vrijednost izvedenih radova u 2007. godini nije dostupan, načinjena usporedba tromjesečnih podataka za sva četiri tromjesečja 2007. s relevantnim podacima iz 2006. pokazuje porast vrijednosti izvedenih radova za 5,2 % u odnosu na 2006., pa se očekuje da će godišnji podatak za 2007. pokazivati ovaj trend blago povećanog intenziteta.

20,94 % ukupno ostvarenih investicija, što je najveći udio ostvarenih investicija u djelatnosti graditeljstva u razdoblju od 1996. do 2006. U 2006. godini ostvarene investicije u novu dugotrajnu imovinu dosegle su 62,1 milijarda kuna što je 17,8 % više nego u 2005. godini. Ostvarene investicije u građevinarstvu iznosile su 9,7 milijarda kuna ili 15,6 % ukupno ostvarenih investicija.

Tablica 4. Stambena gradnja u razdoblju 1992.-2006. [1]

Godina	Broj završenih stanova	Ploština u 000 m ²	Prosječna veličina stana u m ²
1992.	8.115	643	79,2
1993.	8.820	716	81,2
1994.	10.031	840	83,7
1995.	7.542	636	84,3
1996.	12.910	1063	82,3
1997.	12.854	1046	81,4
1998.	12.863	1057	82,2
1999.	12.522	1061	84,7
2000.	17.487	1397	79,9
2001.	12.862	1098	85,4
2002.	18.047	1438	79,7
2003.	18.460	1529	82,8
2004.	18.763	1568	83,6
2005.	19.995	1700	85,1
2006.	22.121	1848	83,6
2007. <i>Broj izdanih građ. dozvola</i>	24.877	2088	83,9

Izvor: DZS-Priopćenje 3. 1. 11. od 1. 10. 2007. (Završene zgrade i stanovi u 2006.)

Stambena gradnja

U 2006. godini ukupno je završen 22.121 stan ukupne ploštine 1.849.000 m². Ovaj podatak obuhvaća stambenu gradnju koju obavljaju građevinska poduzeća ali i onu u režiji individualnih vlasnika.

Valja uzeti u obzir da je prosječan broj izgrađenih stanova u posljednje tri godine 83,8 % prosjeka stambene izgradnje u razdoblju 1981.-1990. godine.

U 2007. izdano je 24.877 građevinskih dozvola prema kojima je predviđena izgradnja stanova ukupne korisne ploštine 2.088.495 m².

Doneseni su zakoni koji omogućuju osnivanje i rad stambenih štedionica koje su znatan izvor domaće dugoročne namjenske štednje, za koju se godišnje osigurava proračunska premija, te su na taj način stambeni krediti postali povoljniji i šire dostupni svim građanima.

Do sada je osnovano pet stambenih štedionica.

Radi oživljavanja stambene izgradnje te njezina usklađivanja s velikim aktualnim potrebama stanovništva, očekuje se još aktivnije uključivanje poslovnih banaka i drugi dugoročno poticani projekti uz već donesen projekt društveno poticane stanogradnje.

Broj tvrtki prema broju zaposlenih

Broj aktivnih građevinskih tvrtki od 1990. znatno je porastao: od 819 tvrtki 1990. taj se broj popeo na 8.865 tvrtki 1995. godine. Od tada taj broj varira, da bi posljednjih godina ponovno bio u blagom rastu. Broj aktivnih tvrtki u 2007. u odnosu na 2006. povećao se 12,1 %.

U cijelom razdoblju od 1991. do danas uočava se opći trend povećanja broja malih tvrtki, dok se broj velikih znatno smanjio. Međutim, broj velikih tvrtki u 2007. godini povećao se 10,8 % u odnosu na 2006. godinu.

Aktualni trend restrukturiranja građevinske djelatnosti u skladu je s europskim trendovima gdje se male i srednje tvrtke lakše prilagođavaju zahtjevima tržišta.

U ostvarenom ukupnom prihodu cijele djelatnosti u 2007. godini male su tvrtke sudjelovale sa 41,9 %, srednje sa 24 %, dok su velike ostvarile 31,1 % ukupnog prihoda.

Tablica 5. Broj građevinskih tvrtki prema broju zaposlenih [2]

Godina	1990.	---	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Ukupno	819	---	4975	5266	5261	5134	4931	4800	5612	5979	6416	7159	8084	9063
Br. zaposlenih														
0-50	572	---	4798	5055	5041	4916	4701	4548	5319	5634	6039	6713	7878	8845
51-250	133	---	144	173	187	186	191	205	232	265	290	345	169	177
Više od 250	114	---	33	38	33	32	39	47	61	80	87	101	37	41

Izvor: FINA – obrada HGK

Broj građevinskih tvrtki

Prvih deset građevinskih tvrtki (prema kriteriju realiziranoga ukupnog prihoda u 2007.) ostvarilo je 21,4 % ukupnog prihoda ostvarenog u djelatnosti graditeljstva.

Tablica 6. Deset najvećih građevinskih tvrtki prema završnom računu za 2007. [2]

Deset najvećih građevinskih tvrtki prema ukupnom prihodu 2007. godine		
Redni broj	Naziv tvrtke	Sjedište
1.	KONSTRUKTOR-INŽENJERING d.d.	Split
2.	DALEKOVOD d.d.	Zagreb
3.	VIADUKT d.d.	Zagreb
4.	HRVATSKE AUTOCESTE d.o.o.	Zagreb
5.	TEHNIKA d.d.	Zagreb
6.	HIDROELEKTRA NISKOGRADNJA d.d.	Zagreb
7.	OSIJEK-KOTEKS d.d.	Osijek
8.	STRABAG d.o.o.	Zagreb
9.	ZAGORJE TEHNOBETOM	Varaždin
10.	KAMGRAD d.o.o.	Zagreb

Izvor: FINA – obrada HGK

2 Osnovni financijski pokazatelji u gospodarstvu i graditeljstvu RH

Prema podacima HGK, a to su obrađeni podaci FINE tako da su obuhvaćena samo trgovačka društva, te je izostavljen dio obrtnika koji plaća porez na dobit, a koje standardno obuhvaćaju podaci FINE, u 2007. prikupljeno je i obrađeno 83.532 godišnjih financijskih izvještaja, što je 7,04 % više nego 2006. godine.

Ova su trgovačka društva ostvarila ukupni prihod od 655,6 milijarda kuna ili 11,5 % više nego prethodne godine. Istodobno je dobit prije oporezivanja iznosila 43,8 milijarda kuna, što je povećanje od 20,5 % prema 2006. godini.

Za 2007. godinu je obrađeno 9.063 trgovačkih društava iz područja građevinarstva, što čini 10,8 % ukupnog

Tablica 7. Financijski pokazatelji u gospodarstvu RH u razdoblju 2001.-2007. [2] iznosi u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Broj poduzetnika	56.987	65.930	68.683	68.731	73.271	78.034	83.532
Prosječan broj zaposlenih na bazi stanja krajem razdoblja	727.233	771.176	815.983	810.630	834.992	868.711	920.173
Ukupan prihod	343.231	401.901	453.611	482.525	527.467	588.200	655.560
Dobit prije oporezivanja	17.374	25.646	23.107	26.279	32.630	36.313	43.769

Tablica 8. Financijski pokazatelji u graditeljstvu RH u razdoblju 2001-2007 [2] iznosi u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Broj poduzetnika	4.944	5.612	5.979	6.471	7.159	8.084	9063
Prosječan broj zaposlenih na bazi stanja krajem razdoblja	64.204	73.756	81.388	84.642	89.524	95.249	104.142
Ukupan prihod	23.243	28.762	37.554	41.327	44.560	53.351	57.951
Dobit prije oporezivanja	960	1.179	1.746	1.800	2.386	3.251	3.295

broja poduzetnika koji su predali godišnji financijski izvještaj.

Ukupni prihod u djelatnosti graditeljstva iznosio je 57,9 milijarda kuna, što znači da je povećan za 8,6 % u odnosu na 2006. godinu.

Graditeljstvo je prema dostupnim podacima u 2007. zapošljavalo približno 11,3 % ukupnog broja zaposlenih u gospodarstvu Hrvatske (prosječan broj zaposlenih na osnovi stanja krajem razdoblja).

nje sa 24,0 %, dok su velike ostvarile 34,1 % ukupnog prihoda djelatnosti, te slijede trend koji je već u 2006. prisutan u cijelom gospodarstvu RH, a to je znatno smanjenje udjela velikih poduzetnika u realizaciji ukupnog prihoda.

U 2007. godini mali poduzetnici sudjeluju u najvećem postotku, (41,9 %) u ostvarenom ukupnom prihodu djelatnosti graditeljstva, čime se nastavlja trend započet 2006. kada su mali poduzetnici ostvarili 39 % ukupnog prihoda djelatnosti graditeljstva.

Tablica 9. Udjeli poduzetnika u ukupnom prihodu prema njihovoj veličini [1]

	Udjeli poduzetnika u ukupnom prihodu %					
	Gospodarstvo			Graditeljstvo		
	Mali poduzetnici	Srednje veliki poduzetnici	Veliki poduzetnici	Mali poduzetnici	Srednje veliki poduzetnici	Veliki poduzetnici
1999.	34,6	20,5	44,9	33,3	23,2	43,5
2000.	33,7	19,6	46,7	35,2	27,3	37,5
2001.	30,9	20,8	48,3	30,3	23,9	45,8
2002.	25,5	18,7	55,8	28,2	23,2	48,6
2003.	24,0	18,5	57,5	25,8	21,0	53,2
2004.	22,2	17,7	60,1	25,8	22,2	52,0
2005.	20,5	17,5	62,0	24,9	23,0	52,1
2006.	31,8	20,0	48,2	39,0	26,2	34,8
2007.	32,2	19,5	48,3	41,9	24,0	34,1

Izvor: DZS

U ostvarenju ukupnog prihoda gospodarstva Hrvatske za 2007., djelatnost graditeljstva sudjeluje sa 8,8 %, dok je taj udio 2006. godine bio 9,07 %.

U realizaciji ukupnog prihoda gospodarstva RH u 2007., kao i prethodnih godina najzastupljeniji su veliki poduzetnici koji su ostvarili 48,3 % njegova iznosa. Time je drugi put od 2002. godine sudjelovanje velikih poduzetnika u realizaciji ukupnog prihoda manje od 50 %.

U ostvarenom ukupnom prihodu djelatnosti graditeljstva, u 2007. male tvrtke sudjelovale su sa 41,9 %, sred-

Plaće u gospodarstvu i graditeljstvu

U protekloj 2007. godini prosječna neto plaća po zaposlenom u Hrvatskoj iznosila je 4.841 kuna, što je povećanje od 5,17 % u odnosu na prosjek 2006.

U djelatnosti graditeljstva prosječna je neto plaća u 2007. iznosila 4.263 kuna odnosno 7,49 % više nego 2006. godine, što ove godine pokazuje veći rast plaća u graditeljstvu nego u cijelom gospodarstvu. Takav odnos nije karakterističan za razdoblje prije 2007., jer je rast plaća u graditeljstvu, gledajući 2006. prema 2005., bio 2,66

Tablica 10. Prosječne mjesečne neto plaće u gospodarstvu i graditeljstvu od 1998. godine u kunama, njihov odnos i odnos prema 1998. [1]

1. God.	2. Plaća u gospodarstvu kn	3. 1998 = 100 %	4. Plaća u graditeljstvu kn	5. 1998 = 100 %	6. 4./2. %
1998.	2.681	100	2.318	100	86,5 %
1999.	3.055	113,9	2.514	108,4	82,3 %
2000.	3.326	124,0	2.597	112,0	78,1 %
2001.	3.541	132,1	2.869	123,8	81,0 %
2002.	3.720	138,7	3.232	139,4	86,9 %
2003.	3.940	146,9	3.501	151,0	88,8 %
2004.	4.173	155,6	3.636	156,8	87,1 %
2005.	4.376	163,2	3.733	161,0	85,3 %
2006.	4.603	171,7	3.966	171,1	86,16 %
2007.	4.841	180,6	4.263	183,9	88,06 %

Izvor: DZS – Statistički ljetopis RH, Priopćenje 9.1.1/12 od 28. 2. 2008.

%, a 2005. u odnosu na 2004. godinu 2,7 %, ili 2004. u odnosu na 2003. - 3,8 %. Uočljivo je da su plaće isplaćene proteklih godina u gospodarstvu, kao i u graditeljstvu, konstantno rasle, prema promjenjivim intenzitetom.

U odnosu prema gospodarstvu, prosječne mjesečne neto plaće u graditeljstvu konstantno su niže, a u 2007. za 11,9 %, što je gotovo pola manje od rekordnog odstupanja od 22 % 2000. godine. Nakon 2000. godine ipak je uočljiv trend smanjenja odstupanja isplaćenih plaća u graditeljstvu i onih u gospodarstvu iako je to odstupanje 2007. 11,9 %, 2006. je bilo 13,8 %, 2005. to je ponovno odstupanje bilo veće (14,7 %) nego 2004. (12,9 %) ili 2003. (11,2 %) pa se može zaključiti da rast plaća u graditeljstvu koje su ionako u promatranom razdoblju 15 % manje od prosjeka, ne prati proporcionalno rast plaća u gospodarstvu.

3 Tržište građevinskih usluga u inozemstvu

Orijentacija na inozemna tržišta u prethodnim desetljećima bila je glavna odrednica poslovanja hrvatskih građevinarstva jer su svojim iskustvom u gradnji svih vrsta građevina jamčili realizaciju i najsloženijih projekata. Tako je građevinarstvo 1990. na tržištima Europe, Azije i Afrike ostvarilo radova u vrijednosti 320 milijuna USD. Posljednjih se godina gotovo cijeli izvoz orijentirao na europsko, posebno njemačko tržište, gdje se većina poslova izvodi putem "detašmana" i premda se uglavnom radi na podizvođenju, ostvaruju se pozitivni efekti u smislu primjene najsuvremenije opreme i materijala, izobrazbe kadrova itd.

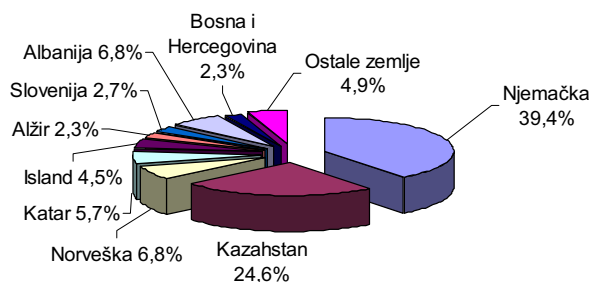
Za intenziviranje izvoza građevinskih usluga u inozemstvo potrebno je aktivnije uključivanje domaćih banaka u kreditiranje izvoza, a isto je tako potrebna i snažna diplomatska podrška države jer bi intenzivniji izvoz investicijskih usluga ujedno omogućio i izvoz hrvatskih proizvoda i opreme na nama dostupna tržišta.

Tablica 11. Izvršeni radovi i prosječan broj zaposlenih u inozemstvu (od 1998. do 2007.) [1]

Godina	Izvršeni radovi u inozemstvu u 000 USD	Prosječan broj zaposlenih u inozemstvu
1998.	174.293	2.255
1999.	172.895	2.787
2000.	186.205	3.435
2001.	190.715	3.597
2002.	171.897	3.402
2003.	175.137	3.106
2004.	172.090	2.693
2005.	146.721	2.006
2006.	128.615	1.901
2007.	326.390	2.387

Prema podacima za 2007., ukupna vrijednost radova u inozemstvu iznosila je 1,82 milijarde kuna ili oko 326,4 milijuna USD, što je približno dvostruko više nego 2006. godine. Od toga je vrijednost izvedenih građevinskih radova u Europi bila otprilike 1,2 milijarde kuna ili oko 214,3 milijuna USD, što je 65,7 % ukupno ostvarenih radova u inozemstvu.

STRUKTURA VRIJEDNOSTI IZVRŠENIH GRAĐEVINSKIH RADOVA U INOZEMSTVU PO ZEMLJAMA 2007. GODINE

Slika 3. Struktura vrijednosti izvršenih građevinskih radova u inozemstvu po zemljama izvođenja radova od siječnja do prosinca 2007. [1]

4 Rad strukovnog udruženja graditeljstva pri hrvatskoj gospodarskoj komori

Strukovno je udruženje graditeljstva pri Hrvatskoj gospodarskoj komori formirano sredinom 1994. godine, a u njegovu su Vijeću predstavnici vodećih hrvatskih građevinskih poduzeća.

Cilj formiranja Udruženja jest usklađivanje interesa hrvatskih građevinara o aktualnim pitanjima koja obilježavaju njihov položaj na domaćem, ali i na inozemnim tržištima (problemi nelikvidnosti, nelojalne konkurencije, nedovoljne investicijske aktivnosti i angažmana banaka, neravnopravnog položaja pri natjecajima, zapošljavanja u zemlji i inozemstvu,...) koji se prezentiraju Vladi, nadležnim ministarstvima i međunarodnim subjektima, tj. svima koji mogu utjecati da se problemi u djelatnosti uspješnije rješavaju. Do sada su održane 32 sjednice s različitim temama, vezanim za aktualnu problematiku u djelatnosti, te su se o svim važnijim zaključcima uputile inicijative nadležnim tijelima.

5 Zaključak

Tromjesečni podaci za 2007. godinu pokazuju nešto dinamičniju graditeljsku aktivnost nego u 2006., a vrijednost novih narudžbi sklopljenih s naručiocima radova u

sva četiri tromjesečja 2007. iznosi 27,7 milijardi kuna, što je povećanje od 26 % u odnosu na 2006. godinu. No u vrijednosti izvedenih radova zanimljivo je pratiti strukturu prema vrsti radova, gdje se uočava trend blagog pada udjela na ostalim građevinama (prvenstveno cestama sa 60,8 % u 2006. na 58,5 % u 2007.), dok je vrijednost izvedenih radova na zgradama porasla sa 39,2 % - 2006. na 58,5 % u 2007. godini.

Tijekom 2007., izdana je 12.801 građevinska dozvola s ukupnom predviđenom vrijednošću radova više od 33,5 milijarda kuna, što je, u odnosu na 2006., 25,5 % veća vrijednost, a ujedno je najveća predviđena vrijednost radova do sada.

Za 2007. očekuju se podaci o znatnom rastu izvozne aktivnosti naših građevinara jer je izvoz u prva tri tromjesečja 2007. bio 77,7 % veći od ukupnog izvoza građevinskih usluga u cijeloj 2006. godini.

Očekivanje pozitivnih indikatora za 2007. temeljeno je na daljnjoj planiranoj izgradnji cestovne infrastrukture, kontinuiranom poticanju stambene izgradnje, planiranoj izgradnji kanala Dunav-Sava i rekonstrukciji željezničke infrastrukture.

IZVORI

- [1] Državni zavod za statistiku-Statistički ljetopisi RH, Priopćenja
[2] Državni zavod za statistiku-Statističko izvješće 1321-Građevinarstvo u 2006.

- [3] Državni zavod za statistiku-Statističko izvješće 1369 -Investicije u 2006.
[4] Financijska agencija (- obrada HGK)
[5] Prilog Poslovnog dnevnika-100 najvećih graditelja, 31.07.2007.